

ARKABUZ (27) *sb m*

arkabuz (23), **harkabuz** (4); arkabuz *LibMal*, *RejWiz* (2), *BielKron* (4), *BielSat* (3), *RejPos*, *RejZwierc* (4), *BielSpr* (4), *KochPieś*, *KochSz*, *WerGość*, *PudłFr*; harkabuz *ModrzBaz* *ModrzBaz*, *WyprPl* (3).

Oba a jasne.

sg *N* arkabuz (1). ◇ *G* arkabuza (1). ◇ *A* arkabuz (5). ◇ *I* arkabuz(e)m (4). ◇ *pl N* arkabuzy (2). ◇ *G* arkabuzów (7) -ów (1), -(o)w (6). ◇ *A* arkabuzy (3). ◇ *I* arkabuzy (3) *RejWiz*, *BielSpr*, *WyprPl*; harkabuzami (1) *ModrzBaz*.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) – XVIII w.

Dawna ręczna broń palna; fistula bellica procul tela iaciens, fistula ferrea ignivoma gestatoria Cn [archabusa pyxis, archibusus Lac sr] (27) : Item zeznal yfz ma v Roginy wkrzethuskyego domv na Zawadach arkabuŷ y kord LibMal 1544/192v; RejWiz 166, 192; W Wieluniu będąc ŷtrzelono ná iey fyna krolewicá z árkábuzá niewiedząc kto BielKron 316v, 313, 316, 334 [idem WerGość 232]; BielSat G3v, M4, N2v; Ieŷli pan zwaycá/ vŷrzyfz kaŷdego z árkábuzem okoŷo niego RejPos 245v; RejZwierc 16v, 79, 97v; Iánczárowie drudzy miáŷto łuku Arkábhzy nofzâ BielSpr 51v, 25 [2 r.], 71; KochPieś 21; KochSz A2; A to ón [Dawid] nie ŷzedł zbroyno/ ani z hárkábuzy/ Przedŷię polégł od niego on Goliath duŷy. WyprPl A3v, Bv, C3v; WerGość 232; PudłFr 78.

Szereg: »pułhak abo harkabuz«: [ludzie] popifuią ŷię iáwnie z tą [...] Rzeczypoŷpoliiey wielce ŷzkodliwą nierownoŷciâ/ czyniâc ŷię nád drugie ludŷi zwierzchnieyfzemi [...] doŷtátkiem oręŷa/ pułhakámi ábo hárkábuzámi [bombardis] ModrzBaz 19.

W przen: táw dziwne árkábuzy záwŷdzy we łbie hueŷeć muŷzâ. RejZwierc 100v.